

MAKÓI NÉPÚJSÁG

DEMOKRATIKUS POLITIKAI NAPILAP

Húsvéti gondolatok

A jog. Közelmúltban a zsidó-kérdésről írtam, mert ilyen van. Most a jogról beszélek, mert ennek érvényesülése ma bizonytalan. Márpedig a jogeszmé olyan társadalmi érték, aminek minden egészséges társadalomban uralkodnia kell. A jog annál szilárdabb, minél több erkölcsi tartalom van benne. Az államjogban csak a népi és társadalmi igazságosság, másszóval a legtöbb ember legnagyobb boldogulása, a magánjogban pedig csak a szükséges, igazán hasznos munka kellő értékelése adja az erkölcsi tartalmat. Következésképpen az államjogban nemcsak az elméletileg helyes politikai elvek számítanak, hanem az összesség javát valóra váltó kormányzati és igazgatási ténykedések tényleges kifejtése a helyes cél. A magánjog területén sem helyes az egyes telibb szájúak zsebeinek, vagy más haszonlesőbbek készenlétben tartott zsákjainak érdemtelen megtömege.

Minden olyan politikai tevékenység, lett légyen az akár párt-, akár egyéni tevékenység és akár mit is hirdet programként, addig amíg ezzel az elvvel gyakorlatilag ellentétben áll, nem épít jobbat a meglévőnél, hanem még a régi, igazán csekély értékeket is rongálhatja. A munka eszközt, mint munkaeszközt és nemcsak mint egyébként üres politikai jelképet kell értékelni, ingyen semmiféle jeltben nem lehet és nem szabad élni.

Az erkölcs. A magasabb erkölcsi minőség mellett nagy jelentősége van a magasabb szellemi minőségnek is. Egészséges rend még a legtökéletesebb eszmei irányzatban sem alakulhat ki erkölcsi és szellemi nyomorúság mellett. A magasabb erkölcsi és szellemiség azonban csak akkor követhet elismerést a maga számára, ha a felsőbbrendűek ezen minőségüket nem a kisebbek kihasználására, hanem a gyengébbek felemelésére fordítják.

Bátor vagyok ezeket, mint legöregebb forradalmár, ügyszeretettől, okulásra ma is emondani, mert az én pályám iránya nem a csúcsok felé, hanem inkább már a sár mélyére mutat. Eppen

ezért én már nem akarok háborúságot sem önmagamban, még kevésbé magam körül. Nekem már nem szokatlan az alacsonyabbrendűség gáncsa és kapzsi kedve sem. Megbecsülöm a fiatal-

ság képzeletét és akaratvilágát, gyakorolom az öregek bölcsességét és megnyugvását. A tömegek történelmileg jogos forradalma szükségképpen megvet mindent, ami nem őszinte és nem

nyers, az egyéniségek azonban még ilyenkor is megbecsülnek a magasabb erkölcsiség és a magasabb szellemiség úgynevezett minőségforradalmát is.

Dr. Könyves-Kolonics József.

Kemárom, Győr és Szombathely elfoglalása után az orosz erők Kőszegnél elérték az osztrák határt

A küléri Németország körül napról-napra szorul a gyűrű. A német nép drámája a gyors fináléhoz közeledik. A pénteki és szombati hadijelentések az elkerülhetetlen vég kezdetét tükrözik, mert a lendületesen előretörő szövetséges csapatok harcra szellemével szemben a németeknél megrendült az eddigi bizakodás és a esüggött, fáradt csapatok közül mindtöbben adják meg magukat és adják fel a harcot.

Keleten Zsukov marsall csapatai benyomultak Danzigba, Königsbergtől nyugatra pedig megsemmisítették az ott körülzárt német egységeket. — A Dunántúlon a nagyheti offenzívában a magyarországi harcok utolsó felvonása játszódik le, amelyben Malinovszki csapatai Kőszegnél elérték az osztrák határt.

Nyugaton, mint ahogy a svájci Gazette írja: „Vége a játszmának”. Montgomery, Patton-Kesselring játszmában az angolszász tábornokok a westfalai síkon, a Rajna és a Majna mentén az utolsó húzásokat teszik a német haderő sakk-mattá tételére.

Moszkva: A Szovjet Tudósító Iroda március 29-i jelentése: A 3. ukrainai hadseregünk csapatai átkelve a Rábnán, lendületes támadást fejtettek ki, 30 kilométert nyomultak előre és rohammal bevették Kőszegét. E város elfoglalásával elérték az osztrák határt. Március 29-én heves harcok folytak Szombathelyért. A

visszavonuló csapatokkal meg erősített német helyőrség a város keleti határában sáncolta el magát és onnan többször ellentámadásba mentek át. A szovjet csapatok azonban heves utcai harc után szétverték az ellenséget, amely rendetlenül vonult vissza nyugat felé. Nagy hadizsákmányt ejtettünk: 1 pánfél-

vonatot, 28 mozdonyt, 360 megrakott vasúti kocsi. A 2. ukrainai hadseregünk csapatai Győrt vették be március 28-án, miközben zsákmányoltak 210 ágyút, 70 mozdonyt és 2000 megrakott vasúti kocsit, valamint más hadianyagot. Március 29-én repülőgépeink Sopron vasúti állomása ellen intéztek támadást, amelyet robbanások kísérték. Az egész vasútállomás területe lángborult. Égtek a vasúti szerelvények és az ellenség hadianyagraktárai.

Délebbre Keszthelyt, Nagyotadot, Somogyuszót, Zalaegerszegt és még nagyszámú helységet foglaltak el a szovjet erők.

Moszkva: Sztálin marsall napiparancsa jelenű: Malinovszki marsall csapatai Szlovákiában átkeltek a Garam és a Nyitra folyón és 50 kilométert törtek előre. Délebbre az oroszok elfoglalták Komáromot és Érsekújvárt. Az orosz csapatok átáradnak az osztrák határon át.

Keleten Zsukov csapatai bevonultak Danzigba

Moszkva: Keleten március 29-én a szovjet csapatok befejezték a Königsbergtől délnyugatra körülzárt kelet-poroszországi német hadsereget likvidálását. Elpusztítottunk több mint 2000 német fasisztát, legnagyobb részét SS istá-

kat, 1800 foglyot ejtettünk és nagy hadizsákmányt.

Moszkva: A 2. fehérorosz arcvonal csapatai Danzigban sikeresen folytatták tovább hadműveleteiket. A németek kiserődékből, megerősített épületekből ma-

kas ellenállást tanúsítottak. Gyalogosaink — akiket a tankosok erősítettek meg — leküzdik az ellenséges akadályokat. A város központját megtisztították. A Visztulán átkelve a kikötő nagyrészt is elfoglalták. Jelenleg sikeres harcokat folytatnak a város keleti részéért. A német fasiszták hullái borítják a harcok színhelyét. A német katonák csoportosan adják meg magukat. A Gdania mellett a tengerparthoz szorított németek állandó tüzérségi tűz alatt állanak.

Moszkva: A németek beismerik, hogy Danzig elesett.

Nyugaton:

„Vége a játszmának”

Newyork: Az angol és amerikai seregek szinte ellenállás nélkül áradnak végig Észak- és Közép-Németországon. A had-

A Nemzeti Függetlenségi Front

kebelében működő politikai pártok Húsvét másnapján, hétfőn

nagygyűlést

tartanak Makón, a városháza előtt délután fél 3 órakor.

Előadók: **Rátosi Mátyás** a magyar Kommunizapárt, **Takács Ferenc** a szociáldemokratapárt, **Tildi Zoltán** a független kisgazdapárt és **dr. Erdői Ferenc** a nemzeti parasztpárt részéről.

A helyi pártok vezetősége tisztelettel meghívja úgy a helybéli, mint a vidék lakosságát.

A Nemzeti Függetlenségi Front.

A Makói Községi Földigénylő Bizottság március hó 27-étől kezdve megkezdte munkáját.

Földet lehet igényelni

az igényjogosultaknak, a városháza 4-es szobájában naponta d. o. 8-1-ig és d. u. 2-6-ig.

A Földigénylők Ötösbizottsága.

mozdulatokat hadbiztonsági titok fedli, de a következő tények közlétevése engedélyezték:

A brit 2. hadsereg Münster felé rohog

Északon Montgomery seregei majdnem az egész Ruhr-vidéket elvágták Németország többi részétől. Emmerichet makacs küzdelem után megtisztították. A brit 2. hadsereg Münster felé rohog. Széles arcvonalon, onnan délre az első hadsereg 12 óra alatt 90 kilométert tett meg és majdnem elérte Paderborn városát, amely a Ruhr-vidék keleti kapujának tekinthető. A 7. hadsereg hadműveleteiről nincs hír Mannheim elfoglalása óta. A pénteki előnyomulás során a Majna mentén Frankfurtot is elfoglalták a szövetségesek.

A Németország belsejéből érkező svájci jelentések szerint a német hadsereg zűrzavaras bomlása messze terjed a mögöttes területeken is. Vége a játszmának — írja *Gazette de Lausanne*. — A *Wermacht* egységei megtagadják az engedelmességet és nagy csoportokban adják meg magukat.

London: 1400 amerikai nehéznombavetőgéppel 900 vadászgéppel kíséretében *Bréma*, *Hamburg* és *Vilhelmshafen* bombázták. Éjszakai moszkító *Berlinre* csapatok le.

Egy-egy termelői katasztrális holdon termelhet dohányt a kincstárnak

A Vármegyei Gazdasági Egyesület a gazdáközönségnek azt a kérelmét, hogy 200—300 dohánytőket termelhesse, a pénzügyminisztériumhoz terjesztette. A dohányon ilyen módon való termeléséhez a miniszter nem járult hozzá, azonban alkalmat és módot ad arra, hogy egy-egy termelő 1—1 kat. holdon termeljen dohányt, de csakis a kincstár részére, miért is ebbeli kérelmüket a battonyai dohánybaváló hivatalhoz haladéktalanul adják be. Akik dohánytermelés iránt kérelmet nyújtottak be, azok ezt a Vármegyei Gazdasági Egyesületnél is jelentseék be.

Színház

Vasárnap kezdi a Krémer-társulat előadásait a Gazdasági Egyesület nagytermében.

HETI MŰSOR:

Április 1-én, vasárnap: Az öreg nem alszik (énekes bohózat).
2-án, hétfőn: 3 ember a hóban (operett).
3-án, kedden: Tokaji aszú. — Kettőn egy jeggyel!

4-én, szerdán a MaDISz rendezésében: Szakadék (színmű).
Az előadások pontosan 5 órakor kezdődnek. Jegyelővétél reggel 10 órától 1 óráig és délután 4 órától a Gazdasági Egyesületben.

— A MaDISz Húsvét vasárnapján megnyitja a Korzó mozi kapuit s bemutatja az „Olajváros” című amerikai Metro filmgyár leghatalmasabb alkotását. Főszereplők: Claudette Colbert, Clark Gable. Előadások kezdete: 5 és fél 7 óra. Jegyek elővételben délelőtt 10—12 és délután 4 órától.

MAKÓI NÉPBANK gazdaságilag indokolt rövidlejáratú kölcsönökét folyósít. Régi tartozásokra kamatfizetés kötelező. Telefon 64.

A közellátási miniszter megállapította a termény-, liszt- és kenyérrájakat

A közellátási miniszter az elmúlt napokban adta ki legújabb rendeletét, amelyben szabályozta a termelői, kereskedői és fogyasztói, a termény-, liszt- és kenyérrájakat az egész ország területén. Ezek az alábbiak:

Az új terményárak

A közellátásügyi miniszter új rendeletével az 1944-ben termelt mezőgazdasági terményekre a következő termelői árakat állapította meg: búza 80, rozs 70, kétszeres 70, takarmányárpa 75, kopaszárpa 100, tavaszi kétsorú árpa (sörárpa) 80, köles 85, hajdina (pohánka) 85, az egészséges morzsolt kukorica termelői ára márciusban 68, áprilisban 70, májusban 72, a hántolatlan, élélsziksikmentes borsó termelői ára sárga (viktória) 150, zöld (express) 120, az élélsziksikmentes lenese termelői ára 200, a bab termelői ára 160 pengő.

A termelői alapárakhoz a rendeletben megállapított haszonkulcs szerint kereskedői áröbbléteket számíthatók fel. A rendelet kimondja, hogy a feladóállomástól a leadóállomásig a termény vasúton vagy hajón történő szállításának kockázatát a kincstár viseli.

Az ármegeállapítás során a miniszter azt a szempont vezette, hogy a magasabb terményárak a gazdák részéről magasabb munkabérek fizetését tegyék lehetővé. Az árszínvonal tekintetében a miniszter azt az álláspontot foglalta el, hogy a mezőgazdasági termelői árak a jelenlegi tényleges termelési költségek figyelembevételével állapítottak meg, függetlenül attól, hogy a kiadott árrendelet csak az elmúlt gazda-

sági évben termelt és ezévi június 30-ig forgalomba hozott terményekre vonatkozik, melyek előállításra a jelenlegi kisebb termelési költségek felhasználásával történt.

Az új lisztárak

A búza- és rozs-örlemények és malmi melléktermékek legmagasabb malmi eladási ára zsákkal együtt, minden malomüzemnél 100 kg-ként a következő:

Búzadara 320, finom liszt 260, egységes búzakenyérliszt 110, egységes minőségű búzakorpa 50, egységes rozsliszt 110, egységes minőségű rozskorpa 50 pengő.

Zsák nélküli történő eladásnál a lisztárak minden malomüzemnél 100 kg-onként 3 pengővel alacsonyabbak a fenti áraknál.

A rendelet a nagykereskedői árakat is szabályozza.

A kiskereskedők által felszámítható fogyasztói árak az ország egész területén egységesen a következők:

Búzadara kg-onként 3.60, finomliszt 2.80, egységes búzakenyérliszt 1.40, rozsliszt 1.40 pengő.

A kenyér legmagasabb ára

A miniszter a kenyér árát így szabályozta: Budapest székesfőváros és környéke területén az egységes búzakenyér, rozskenyér és rozsos búzakenyér legmagasabb fogyasztói árát kg-onként 1.40, legmagasabb viszonteladói árát kg-onként 1.30 pengőben állapította meg.

Az ország többi részében a kenyér fogyasztói ára kg-ként 1.36, viszonteladói ára a vevő üzletébe szállítva 1.28 pengő.

A kenyér bérsütési díja az ország egész területén a kiszült súly után számítva kg-onként 40 fillér.

Műsoros táncestély a Hagymaházban Húsvét másodnapján!

A Szociáldemokratapárt Ifjúsága Húsvét másodnapján táncal egybeköve műsoros estélyt tart 7 órai kezdettel reggel 4 óráig, melyre a Párt tagjait és minden érdeklődőt meghív a Vezetőség.

SPORT

Húsvéti műsor:

Szeged—Makó válogatott.
Szabadság SE—Diák válogatott.

Húsvét vasárnapján a város széles sporttársadalmában érdeklődést keltő futball-műsor zajlik le az MVSE pályán.

Az ünnepi műsor keretében Szeged város válogatott csapata szerezpel Makón a honi válogatottal szemben, ezt megelőzően pedig az újonnan alakult Szabadság SE játszik előmérkőzést a jóképesű diákválogatottal.

Az előmérkőzés 2 órakor kezdődik s ezt követi 4 órakor a Szeged—Makó válogatott találkozója. Szeged csapatában szerepelnek az összes nagy játékosok,

mint például: Szabó, Kakuszi, Pakó I. és II., Fászkerti, Harangozó, Tihanyi, Szóts, Nagy A., Bakos és Vörös. Az MVSE így áll ki: Faragó — Bodó II, Szabó — Szegedi, Réti, Galamb (Stumpf), — Bőjtös A., Kiss, Ujváry, Vörös, Varga, Kiss Gy.

Az előmérkőzésre az összes volt Mak és ifjúsági válogatott játékosok fél 2-re, a többiek fél 4-re jelenjenek meg a pályán.

— Felhívás. Felhívjuk a földigénylőket, hogy az igénylést az ünnep mindkét napján délelőtt 8—12 óráig folytatjuk. Az igénylés április 7-ig tart. Felhívjuk az igénylőket jelentkezésre, mivel későbbi jelentkezéseket nem veszünk figyelembe. A Földbirtokrendező ötszázévi bizottság.

PARK MOZI

Telefon: 275.

Húsvét vasárnap. Húsvét hétfőn és kedden délután 5 és fél 7 órakor

GYANU

Főszerepekben: Szilágyi Szabó Eszter, Serényi Éva, Somlai A. és Benkő Gyula.

PARK MOZI

Telefon: 275.

Szolidaritás

Szolidárisnak lenni annyit jelent, együttérzeni embertársainkkal. Amikor Jézus feltámadott, a Biblia szerint, az emberek együtt örültek a tanítványokkal, hogy a Megváltó feltámadott. Szolidárisak voltak az emberek. Tehát szolidárisnak lenni egy nemes cselekedet. Szolidaritást vállalt a nagy Sztálin marsall az orosz néppel ebben a gigászi küzdelemben, amelyet folytat a Vörös Hadsereg a fasiszták leverése érdekében. Igyekszik minimumra csökkenteni azt a veszteséget és szenvedést, amit az orosz nép elvisel.

Szolidaritást vállaltak a nagy demokratikus államok ebben a küzdelemben. Tehát teljes szolidaritás alakult ki a fasiszták járma alól felszabadulni vágyó nemzetek között. Szolidaritást vállalt Magyarország dolgozó népe is azzal a hősiessen küzdő Vörös Hadsereggel és demokratikus erővel, a végső győzelemig!

És eljön az idő, amikor mi is megünnepelhetjük azt a napot, amely a fasiszmus teljes szétverésének ünnepe lesz és feltámad egy új Magyarország, amit demokratikus Magyarországnak nevezünk.

Nagy munka ez, de vállaljuk, mert rólkunk van szó és mindnyájan hozzájárulunk teljes erőnkkel és tudásunkkal. Es keli, hogy szolidaritást vállaljunk azzal az Ideiglenes Nemzeti Kormánnyal, amelyek mindent elkövet, hogy Magyarországot talpra állítsa, kivesse abból a kátyúból, amelybe a fasiszták belesodorták.

Magyarország dolgozó népe sokat szenved ebben a véres háborúban és sokat veszít, de ha minden munkás szívén viseli az ország ügyét és súlyos helyzetét, nincs az a nehézség, amit le ne tudna küzdeni.

Mint ahogy Jézus megváltotta szenvedésével az emberiséget, a Biblia szerint, a demokrácia is meg fogja váltani Magyarország népét a szenvedéstől és elnyomástól! Csak a Júdásokat el kell távolítani a közéletből úgy, mint a munkásság köréből. Nem lehetünk irgalmasak velük szemben, mert ők a legkegyetlenebbül jártak el a munkássággal szemben.

Évszázadokon keresztül zsákmányolták a dolgozókat. De szolidárisak voltak a kizsákmányolók bármelyik rétegével és támogatták egymást. Mi tehát szolidárisak vagyunk minden szenvedővel és elnyomottal és harcot hirdetünk azokkal szemben, akik az épülő demokráciának ellenségei.

Sz-né

— A Szociáldemokratapárt április hó 2-án, Húsvét másodnapján délelőtt 10 órai kezdettel taggyűlést tart a saját helyiségében (volt Levente Otthon Széchenyi tér 1.), melyre a tagok teljes számú megjelenését várja a Vezetőség.

MAKÓI NÉPBANK értesíti ügyfeleit, hogy korábban elhelyezett betéteit bármilyen összegben azonnal kifizeti. Új betéteket kamatozásra elfogad.

— Felhívás. A Makói Összmunkások vezetősége felhívja Makón és vidékén élő ipari-és földmunkásokat, hogy saját érdekében haladéktalanul iratkozzanak be külön-külön a saját csoportjukba április 1-ig. Tisztelettel a makói Szakszervezeti Bizottság.

53 ezer katasztrális hold föld vár felosztásra a megyében

Megalkult a megyei földbirtokrendező tanács — Megkezdődött a felosztandó földek és az igénylők összeírása — Makón és 36 községben már dolgozik a földigénylő bizottság

Országoszerint hatalmas érdeklődést, az élkes izgalmat váltott ki a földreform-rendelet. Amire övtizedeken keresztül vágyott a földtelen néptömeg, ma ezzel a rendelettel valóra vált. A rendelet végrehajtása erőteljes ütemben folyik és Makón, valamint a megyében is megkezdődött az a gigászi munka, amely hivatott megoldani az új Magyarország legégetőbb problémáját.

A földreform-rendelet végrehajtásának meginduló levekenységét érdeklődtek meg Nagy Zoltán főispánnál, aki részletes felvilágosításokat adott a megkezdett és gyors ütemben haladó munkáról.

A vármegye területén — mondotta — mintegy 53 ezer katasztrális hold földbirtok kerül felosztásra. Ebben a számban nem szerepel a mezőhegyes birtok, amelynek sorsát még a földművelésügyi miniszter van hivatva eldönteni. Valószínűleg a mezőhegyesi birtok nem kerül teljes mértékben a földbirtokreform-rendelet hatálya alá, mert az állam mintagazdaságnak, kísérleti és tanbirtoknak kívánja egy részét megtartani, hogy az eredményes gazdálkodást akár az állattenyésztés, akár a mezőgazdasági ágazatok szempontjából ezzel is előmozdítsa.

Makó a felosztandó birtokok szempontjából nem áll jól, mert határában nagybirtok nincsen. A makóiak szemszögéből szobakerület a püspöklelei birtok, amely a csanádi püspök tulajdona, továbbá a királyhegyesi Blaskovich-birtok. A püspöki birtokból 100 hold marad a csanádi püspök birtokában, a többi felosztásra kerül. Mindkét birtoknál azonban tekintetbe kell venni, hogy kívül esnek Makó határán és így az igénylők nemcsak Makóról, de Püspökleletről, Tápérről is jelentkeznek majd felirásukkal. Ugyancsak a helyzetet a királyhegyesi birtoknál, ahol igen sok az igénylő Királyhegyesről és közvetlen környékéről. A tervek szerint a püspöki birtokon mintegy 800 hold van makói bérlek kezén, ez a föld csak a makóiakat szempontjából jöhet számításba, továbbá a püspöki földekbeli még ezenkívül is jut majd a makóiaknak, a többi osztják fel a lelei és tápi igénylők között. A királyhegyesi birtokból a makói szükségleteket és igényeket 750

katasztrális hold elégítene ki a tervzet szerint. Természetesen, ha döntés történik a mezőhegyesi állami birtok ügyében, úgy ismeri tekintetbe jönnék a makói igények is annak is inkább, mert már évek óta makói bérlek dolgoznak a mezőhegyesi birtok egy részén.

A földreform-rendelet végrehajtására — folytatta Nagy Zoltán főispán — megalakult a megyei földbirtokrendező tanács, amelynek tagjai, mint gazdasági szakértő dr. Horváth Zoltán, mint bíró dr. Lówing György, mint mérnök Csillag István, továbbá a Nemzeti Bizottság két kiküldöttje: Rozsnyai István és Bánffy Lajos.

A megye területén megalakultak a földigénylő bizottságok is és 36 községben már meg is kezdék működésüket. A földigénylő bizottságok hivatása összeírni a felosztásra kerülő földterületeket és természetesen az igénylőket. A munkavégzés idejére azonban annak eldöntése is reánk tartozik, illetve a javaslatlappal a megyei földbirtokrendező tanácshoz, hogy a közlekedést szolgáló igényeket miképpen látható szükségességek kielégíteni. Így elsősorban meg kell oldani a közlekedés kiegészítésének kérdését, továbbá a városok, falvak fejlődésének célját szolgáló telekterületeket és ezután kerül sor az egyéni igénylések elbírására. A földbirtokrendező tanács foglalkozik majd ezzel a kérdéssel a földigénylő bizottságok javaslata alapján és ugyancsak a tanács feladata, hogy a kiegyenlített helyzeteket is megoldja, mint amilyen az az eset, ha egyenlő határa nem ad elegendő földet, viszont a másik többet a helyi szükségletnél.

A beszélgetés végén Nagy Zoltán főispán leginkább azt a tényt hangsúlyozta, hogy a földreform-rendelet végrehajtása erős ütemben folyik, úgy a városban, mint megszerte. Az események gyorsan követik egymást és nem engedik, hogy ez az ütem elcsúszjon, inkább csak fokozzák, hogy minél előbb több alá hozják ezt a jelentős és az egész országot érintő megváltoztató rendeletet.

Politika és közömbösség

Néhány napja belügyminiszteri beszéd hangzott el Makón és annak egyik része valóságos szemrehányás volt a makóiaknak, mert politikai közömbösséggel vádolta őket a ma történelmi és rohanó eseményeivel szemben.

Néhány napja megindult a földreform-rendelet végrehajtása és a földigénylők száma alig néhány.

Vajdon tényleg közömbös-e a makói nép az új élettel szemben?

Vajdon nem kell a föld a szegény földtelen zsellérenbernek?

Hihetetlenül hangzik a kérdés. Valamikor, a régi politikai harcok és küzdelmek idején, amikor az ellenzék meggyőződés, egyben üldözést és elnyomást is jelentett. Magyarországon a komoly ellenzék mozgalmak két jelentős fellegvára volt. Az egyik a *Hajdúság*, a másik *Csanád* és közvetlen környéke a sokszor megemlegetett *„Viharosok”*. Évtizedeken keresztül harcolt és küzdött, szenvedte és győtrődte ez a két ellenzék sziget a maga igazsáért: a szabadságért és emberibb sorsért. Hihetetlen, hogy amikor a történelmi ajándéka adja neki a lehetőséget, hogy küzdelmének célját megvalósítsa, akkor kifusson ereiből az energia és tétlenül, közömbösen nézze az eseményeket. Az ellenzékieskedés máshol szörványes talán divat, vagy érvényesülés volt, itt néptömegre támaszkodott és meggyőződés volt. Vajdon a meggyőződés elszállt? Több évszázados küzdelem eredményét lehetne ma megvalósítani. Lehetetlen, hogy ez a nép értelmetlenül álljon ma az eseményekkel szemben s kivonja magát az építők munkája kötelezettsége alól. Bizalmatlan-e? Nem tud hinni a történelmi következetesség igazságában? Bármelyik legyen az oka, nincsen igaz az és bünt követ el nemzetével, fajtájával szemben, ha tétlenül nézi a számára és övére számító lehetőségeket s nem lesz részese az építőmunkának. Ne felejtse el senki, hogy életünkben, talán ezer év óta először kínálkozik ilyen alkalom, amely egyúttal a sikert is ígéri.

A belügyminiszter a közömbösség okait az élt, hogy a makóiak nem érezték meg elégét a háborút. Valószínűleg igaz van. Makó szerencsés helyzete, a háború vakzserencseje olyan sorsot adott neki osztályrészt, hogy számára, néhány rövid hét, ill. öt felosztandó harci-

zaja, már be is fejezte a háborút. Utóain összelőtt házak, kiégett lakások és üzletek nem éktelenkednek. A házak között nem kovályognak kláhezett emberek és nem vetik magukat állati hullákra, hogy elengessék életüket. Nem bűnült meg a közígazgatás, nem halt el az élet, a földet nem szegélyezik. „Vigyázat aknamező!” feliratú táblák. Itt minden folyik tovább — ha nem tüzást ezt a szót használni — békében és nyugatomban. Hogy érthető meg akkor ez a nép a háborút, amely nem más számára, mint talán csak egy mozi füradónak „áshh” felvétele, amint illik a gyengébb idegzetűnek elborzadni, de utána jó arra gondolni, hogy másnak jutott ez a sors, mi békében élünk. Pedig ez a sors akiégett házak és kovályog emberek sorsa, nincs is messze tőlünk, csak mi voltunk szerencsések, hogy elkerültük. Mégis hogy érthető meg a háborút az, kit nem táposított meg a vihar? Mégis meg kell értenie mert a saját fajtáját, a saját nemzetét tépáza meg ez a pusztulás. Magyar városokat, magyar népet döntött pusztulásba a háború. Viszont ennek a háborús pusztulásnak az üszkeiből nőtt ki az a lehetőség, hogy évszázadok óta remélt szabadságot megvalósítsa és emberibb sorsot kívánó vágyait kielégítse, de nemcsak a makói nép, hanem az egész egyetem magyarországi, amelynek közösségébe tartozik ez a makóiak sziget is. Amikor Makón ir a térdé. Ennek a nagy közösségnek sem azonban fejlődéséből, sem az országépítő munkájából nem vonhatja ki magát senki sem. A közösség szenvedését meg kell érezni akkor is, ha nem volt szerencsére részünk benne s közömbösnek nem lehetünk!

Igyen lehetséges a földreform-rendelet nagy lehetősége is. Kevés földigénylő a szegény zsellérenbernek városában érthető. Valamire rogen, amikor a kortesfogások paradísoma volt egy képviselőválasztás, minden „rendes” képviselőjelölt bevert fogása közé tartozott, hogy a négyülés színhelyének határában „felosztotta” a nagybirtokot. Igaz, hogy kortesfogás volt, az is igaz, hogy csak ígérlet maradt, de valóság az is, hogy évszázados vágyát juttatta kifejezésre annak a tengerenyi jobbgyávnaknak, akik életüket másért morszolták le a munkában. Ma már nem ígérlet, hanem törvény és — valóság. Megállhat-e tilbelett

Egy szovjetsalád

A Szovjetunióban közismert a Korobov-család, melynek tagjai acélgyártók és ez a mesterség a családban apáról fiúra száll. E család egészségre emelte poharát Sztálin a ezen — a fémipari munkásainak fogadása alkalmából a Kremben.

A honvédelmi háború a Korobov-család tagjait a munka öröhlényen találta. Az öreg Korobov a Martin-kemence osztály vezetőmestere volt. Makajevka város egyik fémüzemében.

A rettenetes 1941 októberi napokban, amikor a német harcok a Don-nyec medencéhez közeledtek, megkezdődött Makajevka kiürítése. Korobov Iván a kormánytól megbízást kapott, hogy a makajevkai acélgyártók családjai az Urálba telepítsék át.

Az öreg acélgyártó nekifog a szokatlan munkához, megszervezi a nők és gyermekek szállítást. Nehéz körülmények között biztosítja élelmezésüket, lakásukat és minden egyéb szükségleteiket. Elvozei szállítmányát az Urál, Nizsnyij Tagilba — a rögön hozzáfogó főfeladatainak teljesítéséhez. Sokéval tapasztaltabb, ismereteit gyümölcsözteszheti itt. Végigjárja az összes üzemetek és

oktatja az ifjú acélgyártókat. Hála Korobovnak — az új kemenek üzembehelyezésének menete meggyorsul és termelésük fokozódik.

Korobov Ija — Iván fia — a háború előtt a Szovjetunió déli részén az egyik legnagyobb fémüzemnek volt igazgatója. Jellegzetes erővel és minden tudását latbavetve, előbb a családjának fémüzem felépítésén dolgozik, mint a kohászati osztály vezetője, majd az egész üzemet vezető mérnök helyettesé lesz.

Korobov Miklós tanár, röviddel a háború kilörése előtt nyerte el a fémipari üzemek tervét előkészítő állami intézet igazgatói kinevezését. A háború napjaiban vezetője lesz annak a bizottságnak, amely az új fémipari tervet dolgozza ki. Részt vesz a fémipari üzemek termelésének fokozásában, az új „Gigant”-ök (óriástüvek) létesítésében.

Korobov Pál a Szovjetunió kohászati népbiztosának helyettese volt akkor, amikor az ország szeme kelet felé nézett, amikor a fémeket elsősorban az Urál és Szibéria oly áramlásaival kellett kitermelniük, amilyennek a magnetogorszké és kuznyeczi fémkombinátok. A kormány határozata alapján Korobov Magy-

ogorszkba megy, ahol az ország egyik legnagyobb fémipari üzemét kell vezetnie. Magnetogorszk jelentősége óriási. Ez az a tartály, melyből az acél, harkocsiak, lövedékek és a Vörös Hadsereg több felszerelési cikkeinek gyártására szükséges fém származik.

Korobov Pálnak a magnetogorszki üzem teljesítményének növelése terén elért eredményeit az ország elismerte. Molotov, Mikojan és más kormányfőrakkal egyidejűleg megkapja a legmagasabb címet: „A szocialista munka hőse” címet.

Most, amikor a Vörös Hadsereg befejezte a német elnyomók kilűzése a szovjet földről, a Korobov-család ismét régi öröhlényen áll. A család fele, Korobov Iván, részt vesz az új-ból felépülő makajevkai kemének üzembehelyezésében és harcok teljesítményüknek növeléséért. Aztért, hogy az ország minél több fémot kapjon az újüzületet Makajevkából.

A Dnyepropetrovszki fémüzem igazgatója — Korobov Ija — helyreállításra a németek által elpusztított üzemet. Az állami intézetben Korobov Miklós dolgozik a fémipari üzem tervén. Korobov Pál a „Szocialista munka hőse”, a „fáradhatatlan acélgyártó”, a kohászati népbiztoságnak első helyettese. A fiúk új

problémákat oldanak meg és saját szakmájukban állandóan fejlesztik a technikat.

A Korobov-családban még Pál és Miklós felesége is acélgyártó. Mind a ketten a kohászati tudományok intézetének munkatársai.

A Korobov-család leírása hiányos lenne, ha nem emlékeznénk meg Korobov egyik lányáról, Klaudiáról. Az öreg sokáig szomorúan beszélt lányáról, mert ez nem acélgyártó, hanem művész volt. Csak később, amikor lányát a „Lenin októberben” című filmben Vazul munkásfélesége szerepében meglátta és megérezte azt a melegséget, amellyel lányá szerepét meglátta, csak akkor értette meg, hogy az ő munkája is van olyan értékes és szükséges, mint az acélgyártóé. A háború napjaiban Korobov Klaudiát sokszor látjuk együtt a front művészcsoportjaival a harcok csapatakónál, a hadikórházakban, a vállalatok pihenőtérmeiben és a munkáslubokban.

A háború nehézségei még öszzebb húzták a családokat, kötelek, még jobban megacélozzák testerejét. Az egész család, ki-ki a maga helyén, segít hazáját az átkozott német elnyomók feletti győzelem kivívásában.

G. Mihailov.

kezekkel ezzel szemben az a nép, amelynek minden vágya a föld szereléből fakadt és nem tudott más beteljesülést elképzelni, mint a maga földjén, a maga verejtékével áztatott barázán megtermelni a mindennapit. Ma a földreform az új magyar paraszttársadalmat akarja megteremteni. Új életet, önállót, magáért dolgozó akár faragási azoknak, akik eddig más szolgálói voltak. Amikor ez a nagy lehetőség kínálkozik, nincsen helye értelem közömbösségnek és nincsen helye télen-ségennek, mert ez felkísmerellenség a nemzetet, de a családdal és utódoikkal szemben is, hiszen övek a jövő és övek lesz az új, általunk felépítendő ország.

A történelem nem múlt epizód. Egy érzés azonban az lehet, Valószínű, hogy az említett közömbösség érzése csak egy múlt epizód lesz és az a makói nép, amely összeszorított fogakkal tudott harcolni a maga „ellenzéki” igazsáért, most tudására öbrel annak, hogy ma már nem a hareről van szó, hanem az építők munkáról és arról, hogy megtalálja helyét az új magyar közösségben...

A régi megye szobra

Sokakban visszataszítást fog kelteni, talán sokan szomorúdnak is. Hiszen akkor, amikor már a nagybirtokos élő családész nyomorult sorsát senki nem nézhette elszomorodás és lelkiismeretfurdalás nélkül, amikor a családok lakóviszonyai már annyira tühretelenek voltak, hogy azok a nagybirtokos termelékenységének a rovására mentek, szót emelt a parlamentben és emberségebb lakást követelt számukra, hiszen a kor liberális szelleme őt is annyira megritette, hogy ama kevés kiválasztottak részére, akiknek a liberális demokrácia megadta a választási jogot, ezt titkosan követelte. Mégis a Csanádvármegyei Nemzeti Bizottság a Magyar Demokrátikus Ifjúsági Szövetség megrerésésére úgy rendelkezett, hogy a polgármester távolítsa el Náray Lajos szobrát a megyeháza elől.

Sokak előtt demokratikusnak tünik, vagy sokan annak akarják fel-felütni a szó mai értelmében. Ezért álljunk meg egy pillanatra ez előtt, a mai nap meg itt álló szobor előtt és gondolkozzanak. Itt áll előttünk a régi nemesi család sarja, annak a nemest családnak, melynek fiai hosszú ideig urai voltak ennek a vármegyének. Lájuk a földesurat, aki a magyarországi liberalizmus idején, mikor megindult nálunk is a nagybirtokos kapitalizálódása, akkor titkos választási jogot követelt és családförvényt vitt keresztül. Egyesek hajlamosak azt hinni, hogy hiszen Náray Lajos akkor szembe fordult osztályával és a nép érdekében küzdött. Nem! Ezt ő egy pillanatra sem gondolta. Ő igeis a saját, kapitalizált nagybirtoklakkal rendelkező, a volt nemes úri osztályért küzdött. Az akkori gazdasági helyzet megkövetelte, hogy kapitalizálódjék a nagybirtok, ha nem akar elmaradni a felosztott birtokú, érzékszűcses kisgazdagságokkal rendelkező, kisbirtokos nyugati államok mezőgazdasági termelés mellett.

Hogy ezt az úri nagybirtokosok elérjék, szükség volt elegendő, jó munkakerővel rendelkezni, szabad barmunkásra, szükség volt mezőgazdasági gépeket olcsón előállítani, kapitalista nagytüzemekre. Ennek a gazdasági fejlődésnek pedig természetesen levélgező a liberális, demokratikus berendezkedés. Tehát, mikor kiállt ezért Náray Lajos akkor nem a nép érdekében védelmében, nem a dolgozó nép saját sorsába való irányításába széles rétegeket bekapcsoló, népi demokráciáért, hanem az úri nagybirtokos osztály gazdasági érdekeit elősegítő, a kiváltóságok libe-

rális „demokráciáért” szállt síkra. Ez pedig nagy különbség, mert az egyik irány, amelyért Náray Lajos síkra lépett, az juttatta Magyarországot és népét oda, ahol most van az ország, a pusztulásba. A másik az, amiért mi most küzdünk, amely nem a nagybirtokos megrerősödésért küzd, hanem azt felosztja.

Ezért jogos az ifjúság követelme, ezért jogos a Nemzeti Bizottság ha-

tározata. Akkor, amikor a népi demokráciát építjük, akkor, amikor a reakciós úri Magyarországot számolk fel, nem állhat ott annak diszruhás képviselője Makó város főterén. Letűntek a Náray Lajosok, letűnt átkos népuvomorító rendszerük, felejtünk el őket — brökre. Új vármegye épül új szobor kell. Dóza György szobra.

Scics Ferenc.

Ajándécsomagok gyűjtése a Szovjet Unióból hazatérő hadifoglyok részére

Vörös Jánosné, a honvédelmi miniszter felesége felhívással fordult a felszabadított területek magyar társadalmához a Szovjet Unióból hazatérő magyar hadifoglyok fogadtatása és támogatása ügyében.

A honvédelmi miniszter felesége felhívásában kéri a magyar társadalm, hogy évek óta családjuktól távol volt és most nagy tömegekben visszatérő katonáink részére adjon ajándécsomagokat, hogy ezáltal is kifejezzerse juthasson a magyar társadalom öröme és megértő szeretete.

A felajánlott szeretetsomagok a helyi iskolák és az egyházak vezetőihez szolgáltathatók be, ahonnan azokat a Magyar Vöröskereszt Országos Központja fogja megfelelő időben összegyűjteni és rendeltetési helyére eljuttatni.

Makó város és a vármegye lakossága eddig is számos alkalommal példaadón tett bizonyosságot segitienakársárl és katunáink iránt megnyilvánuló szeretetéről. Tudjuk azt, hogy

ma még itt ezen a múltban bőségben élő vidéken is minden asztalon jóval kisebb a mindennapi kenyér és fokozottan nehéz adni, de éppen az bizonyítja a szeretetet, a segitienakársárt, hogy még ma is inkább magunktól vonjunk meg a falatot, de segitünk az arra rászorulók.

Gondoljunk tehát most a hűsvéti ünnepek alatt hazatérő katonáinkra, akik között apák, fiúk és hűvesek térnek vissza a sokat szenvedett hazai földre.

A szeretetsomagokba — tekintve, hogy hosszabb ideig való szállítással kell számolni — romlandó élelmiszert nem tegyünk. Ennek megfelelően a csomagok tartalma lehet: száraz sütemény, káldcs, szalonna, kolbász, esetleg gondosan csomagolt üvegekben lekvár, méz, azonkívül dohony.

Az akció nem kér senkitől sem sokat, mindenki lehetőségéhez mérten adakozzék, de lehetőleg vegyen részt benne a társadalom minél szélesebb rétege. *Közellátási Felügyelőség.*

Az ifjúság és a lakosság rendbehozta a hősi-sírokat

Ültessünk virágokat a hantokra s ügyeljünk épségükre

Írtunk arról, hogy a hősi sírok karbantartását a hatóság veszi kézbe és rendezi. A sírok rendbehozásának gyakorlati keresztülvitelénél a hatóság igénybe vette a lakosság de főleg a tanulólajúság közreműködését. Ezirányú megrerésésére már eddig is szépszámban jelentkezttek, akik vállalták úgy az orosz, mint a magyar hősi sírok rendbehozását és karbantartását. Többen az anyagi áldozatok vállalásával is hozzá igyekeztek járulni az akció sikeréhez, hogy vállalták kereszték, fejták és sírkérféslek felállítását is.

Ezeknek a munkáknak során a hatóság gondolt arra és intézkedett is, hogy a néán sokáty mélységben eltemetett halottak fölé magasabb földréteget vonjunk, hogy az esetleges káros khatásokat ezáltal megakadályozzák.

Miután néhány fejta kieserelésénél előfordult, hogy az önként vállalkozók a feltráshól egy fontos adatot kihagytak és így felt, hogy a személynazonosság későbbi megállapításánál ez zavart okozna, ezért kérjük a közönséget, hogy a jövőben az új

kereszték és fejták felállításakor a régiin talált adatokat a lehető legpontosabban véssék az új fejttára és a régi fejttá őrizze meg.

Miután a sírokat így közönségségűgyi és esztétikai szempontból — a hűsők iránt járó kegyeletnek megfelelően — rendbehozták, szükséges még arra is rámutatni, hogy most a virágültetés idején arra is gondoljanak a sírok gondozói, hogy virágokkal, lehetőleg tartósan virágozó virágokkal is díszítsék fel azokat.

Mivel mindannyiunknak hazafias kötelessége az, hogy a hősi sírok rendbe tartassanak, ezúton hívjük fel a város lakosságát, főleg a hősi sírok környékén lakókat: terjedjen ki figyelmeik arra is, hogy a sírok környékén játszadó gyermekek pajkosságból kárt ne tegyenek az éppen most rendbehozott hősi hantokon.

Mindannyiunk szeretete és együtt gondossága tudja csak a hősi sírokat állandóan olyan karban tartani, mint amint az elesei hűsöket miután megilleli.

Középkori észleletek a férj-fíui hajzatról

Az férjfiú Lét középkorában, az az XXX és XL Esztendő között szorfelett tanulságos Dolgotok észlel az Halandó azon Müvelet közben, mely közbenségesen Feátlakódásnak tsífolaták.

Nap mint Nap meg elégedve és büszkén tapasztalod, jámbor Olvasó, — ha s amennyiben Iróhoz hasonlatos Kóiban élő Férjfiú vagy — hogy Karjaid izomzata szerfelett meg erősödött és felsülködési Tudományod egyre tökéletesb.

Annak előtte bohó Diák korodban, amikor Journak nevezett Ozsonna Kávera készültél, a’hol is hozzád hasonló Ev járattú Leánkak pirankódó Ortája előtt kellett Magdat kelle-

metesnek feltüntetni, Ora szám az Tükör előtt kínlódtál vót. Oskolába és más e’fajta szürke Helyekre nem látadt Szélségéat Kültzeted tsinósításának, de a’hol ő is ott vala, még is tsak kellett adni Büszke Magadra.

Vettél hát két Marokkalt az mosdó Vizedből és meg lötoltad Kobakod, hogy tsak úgy tsurgott Páldéba, Nyakadba. Aztán az Tükör elé álltál és Fésűnek nevezett Gereblyével neki íramodtál.

Hű, ez volt ám Hertz az javából. Mert Hajzatod, mint Vészé erező Süborzolta fel magát és Ég felé meredt és visított annak minden egyes Szála és Tűskéje. Tízszer, húszszor meg hűztad Irányát, de hogy az Választék

egyenesre sikerüljön, az kizárt Dolog vala. Girbe-gurbán iszánkodott az Fésű és nyomában az Barázda úgy festett, miként ha részeg lett volna az Tsósz, ki el gereblyézni akarta volt. Ha azután végül még is tühretőnek találtad, úgy neki fogál az a Nyalásnak. Munkába lépett az szűrés Haj Kefe és hűztad, nyúztad, míg nem Fejedet a Bőr veres lett, mint az Pipacs. Am — hol az kis Bormyú felnyalta — harmintzöt Szálak továbbra is úgy riazdoztak, miként az vad Tserje, kit nem lehet el taposni.

Volt, ki végül is Tsiriz segittségével nyomta el e remítés kisebbség Szabadság Vágát, ám hogy az Erő Szak végül is nem vezet jóra, be bizonyított, a’ mikor az Zsúr színhelyén Kalpagod fel emelni akartad volna. Bele ragadt, az egész Szörzet és Tsomóban ágaskodott, mint valami arab Fölkeles.

Hányszor fordultál Borbélyhoz, hogy adna Tanácsot. Ő aztán adott Brillantent, Olajat és minden tsuda Szereket. Egyik se ért egy reves Petákot. Volt, ki a köfést ajánlott, más viszont Vasalást és ismét más más rhözve azt mondta, hogy ő tudna biztos Kenőtsöt, de azt tsak Mezőn lehet találni. Legjobb Komád Gyeszno zsirt használt, más után viszont Faggyúval próbálkoztál, míg nem aztán egy szép Napon jó Atyád rajta ért az sok féle Fáradozásod, meg szánt, el vitt az Mesterhez és Nullás Géppel szép simára nyíratva az egész Dombot.

Millió küzdelméd voltak az Hajzattal, bezzeg ma Ur vagy minden Renitenskédsek fölött. Karod megrerősödött. Fésülködés; Tudományaid meg sokasodtak, ennek tulajdonítható, hogy a’ mikor közbük tsapsz, óly engedelmesen hűjolnak minőn Szálak bölts Irányítás al nyomán, hogy öröm nézni.

Nyil egyenes az Választék, pontosan ki jélté Helyét foglalja el minden egyes Szál, legfeljebb tsak annyiban van Gondod néha, hogy egy-egy elköltözöttet be kell helyettesíteni az Szomszédjával, tehát a’két fésülni azt a bizonyos tizenkét Szálak, hogy ezeknek Mássanak. Homlokod egyébként Nap mint Nap emelkedik, magosodik, szépség nemes Ivelésű lesz és egy Reggelen arra ébredsz, mi szert nincs többé. Kopasz Fej, tsak Sarkig erő Homlok.

(szlm.)

Ne féljünk a földtől

A parasztság most igazi birtokosává lehet a földnek és ennél fogva az országnak.

Mennyit várt, vágyakozott erre a történelmi fordulóra. Az agrármozgalomban tömörült parasztság elkeseredetten, szívósen, bőrtönt és akasztófától való félelmet nem ismerv harcolt a földért, mely jogosan őt illeti.

Most annyi ígérgetés, hamis és kezetes jelszavak mögé bújtatott hazug, népesaló politika után, olyan döbbenetesen hat az ölinkebe hullt szabadság, és annak hasznunkra fordítható lehetősége, hogy szinte tamaskodón fontolgatjuk, vajjon valóság ez? Valóban földhöz juthatunk és magunknak dolgozhatunk?

A földreformat nem reakció és faszista urak csinálták, hiszen az urakat már ismerjük, ők nem szoktak érdeklői ellen politikát csinálni. Gyekeztek és igyekezni fognak ezután is megbontani a parasztságot erejében és hitében.

A parasztságnak az a része, mely a multban is tördött saját sorsának jobbrafordításával és az agrár mozgalmon keresztül próbálta a magyar politikát a reakció és később a faszista befolyás útvesztőjéből kiviszni, most építő tervet, reformot készített, mely az egész parasztságnak érdekét és javát szolgálja.

Ertsük meg, akiről tudjuk biztosan, hogy a multban jót akartak a

odaáltnék én is egy regál elé, hogy négy évig iras legyek és amit itt látok, megtanuljam...

De maradjunk csak az újságnál. Még nincs kielégítő kíváncsiságunk!

— Hogyan lesz ezekből a betökből és hasábokból újság? — szégyem a kérdést a legközelebb álló szedőnek.

— Az újság a gépteremben születik, itt esetleg a

„lehúzást” és „tördelést”

tudjuk bemutatni.

Egy félméternyi hosszú cikk van itt egy hajlón, amint látom, olyan széles, mint egy laphasáb. A szedő azt mondja, hogy 13 cicerő széles és ha ő mondja, akkor bizonyára az úgy is van. Ha én hozzányúlnék, ezer darabra hullana szét (legalább is erre mutatott hajlandóságot az előbb, amint kontár kezekkel fel akartam venni 5—6 sort becéző kezelembe). De a szedő egy negyedhasábot könnyedén és biztosan emeli át egyik hajlóról a másikra.

Ezt a „hajóhasábót” egy lapáca és ékek segítségével beszorítják, festékes hengerrel befestékezik. Aztán egy akkora papírt, amekora befűdi, benedvesítenek, ráborítják a szedésre és kefével veregetik.

Csaknem leesik az állam, mert amikor a papírt leveleszik, itt áll előttem a cikk, a szedés képe, teljesen olvashatóan.

— Ez a kefévelonát, vagy egyszerűen „kefé”, — magyarázza a szedő, aki egy perc alatt elvégezte ezt a lehozást —, ezt adjuk a korrekortornak, hogy elolvassa és az esetleges hibákat kijavítsa. Aztán a kijelölt hibákat megcsináljuk, kijavítjuk a szedésben, vagyis kicsereséljük a rossz betűket és betördeljük az újságot. Ez a mettrő feladata.

A mettrő (tördelő) asztalán látok nagyobb betűből szedett sorokat is, két- és háromhasábos címeket. Aztán ott vannak a hosszú, egyvégeben lévő cikkek. A mettrő a cikkeket betördeli olyan hosszúságra, amilyenre a hely vagy az előírás megkívánja, föléteszi a címeket. Az anyag ezen az asztalon őrli fel újságformáját. Rövid negyedóra múlva kész újságoldal áll előttem, amelyet még a laikus is felismer. A kész újságoldal körülköti erős zsinóggal, de a külön nyomdászok ezt is úgy mondják, hogy „kikötés”. Egy ilyen kikötött oldal súlya 20—25 kiló, ezeket viszik be a gépterembe, ahol a szedők 6—8 órai munkájáról mostmár ezer-számra nyomják az újságot.

Mielőtt azonban átmennék a gépterembe, már csak megkérdezem, mi az a két

ezercsaváros masina

ott az „utca” végén?

— Azok szedőgépek, a mi „vas-kollégáink” — felelik.

— Ja, a szedőgép! Szóval ez a legkevésbé emberi alaku, sokkereskes zörgentyű az önk vas-kollégája? Hát hogyan? Azt a nagy szellemi munkát, amit a szedők végeznek, egy lélekteien gép is el tudja végezni?

— Nem, — adják meg a felvilágosítást. — Nem egyedül végzi el, mert mivel emberi agy ter-méke, emberi agy ül mögötte és irányítja bonyolult szerkezetét. Ez a gép három ember munkáját végzi el. Természetesen csak tö-

megterelés szempontjából. Ez a tény a tőke forradalmában szociális probléma volt, mert munkánélküliséget idézett elő. Ma azonban mi, munkások uralkodunk a gépen és a mechanizálás nem a haszon, a tőkés érdekeit, céljait szolgálja, hanem a munkásszem-nek, a munkásizomnak könyviti munkáját.

Valóban az ember uralkodik a gépen, mert egy ember ül mögötte, akinek mozdulataira a gép engedelmesen szállítja az ólomsorokat. A „gépszédő” egy író-gépszerű billentyűzeten zongorázik, néha egy kapcsolókarhoz nyúl, mire a gép zörögve, zakatolva, de simán megindul, forognak a kerekek és egymásután jönnek ki a szép, fehéren csillogó, 13 cicerő hosszú ólomsorok, amelyek — a kéziszedéssel előállított sorokkal ellentétben — egydarabban vannak.

Kezembet adnak egyet, amint kijött, ijedten dobom el. Forró. Körüljáróm a masinát, hol tüze- nek ebben és betűk vannak-e benne, hol vannak?

Megmagyarázzák. Betűformák, matricák vannak egy magazinban, ahonnan a billentyű lenyomásakor leesnek egy vinkel-be. (Ezt már tudjuk, hogy micsoda!) Mikor egy sor betűt együtt vannak, a gépszédő egy fogantyúval „elküldi” a sort, vagyis megindítja a gépet. Több elevátor indul meg ekkor, a sort elviszik az öntökazán elé, amelyben elektromos fűtéssel 280 C fokon megolvastott ólom van. Nem látni, hogy hogyan, de az ólom ki- spriccel a kazánból, a matricák formáit felveszi és a leszedett sor olvashatóvá válik. A megöntött és abban a pillanatban megfagyott ólomsort egy gyaluv kereszűli pontosra gyalulva tojja ki a gép. Aztán egy elevátor a matricákat felviszi a magazin elé és egy szellemes készülék vissza- osztja a matricákat eredeti helyükre, mert... ekkor a szedő már a másik sort billentyűzi ki a gépen, sőt, míg én elmondtam, legalább öt sort kiszed.

Ezzel a gyorsasággal segíti a szedőgép, a vas-kolléga a kéziszedőket, akik aztán még dolgoz- nak munkáján, kiegészítik azt.

Amint búcsúzóul körül nézek a gépteremben, elragadtatva jegy- zem meg:

— Hiszen ez, amit a nyom- dászok csinálnak, nem is ipar,

ez művészet!

— Igen, — mondják a nyom- dászok minden dicsékvé nélkül, de meggyőződéssel. — Külföldön Printing Art, Art de l'Imprimerie, Buchdruckerkunst a neve a mi szakmánknak, ami Könyvművé- szetet, nyomdai művészetet jelent.

— A nyomdaipar különben — már csak ezt a szót használjuk az egyszerűség kedvéért is — a legklasszikusabb példája a társadalmi munkamegosztásnak és a megosztott munkanemeket egye- sítésének. Itt mindenki egy rész- letmunkát végez. De azt becse- lítetesen elvégezi, mert ha nem szedi ki kellő időre a kéziratát, a lap „eluszik”, vagyis elkésk. És ha munkáját valaki nem lel- kiismeretesen végzi, abból nagy bajok származhatnak, ennek leg- kisebbike a sajtóhiba.

Megkérem még a nyomdászok- kat, mondjanak valamit a sokat emlegetett és elismert

nyomdászszakszervezetről.

— Minden jóézésű és helye- sen gondolkodó nyomdász tagja volt a szakszervezetnek már a mulban is. De már a munkás- osztály harcainak kezdetén is je- lentős szerepük volt a nyomdá- szoknak. Nagyon sokat lehetne beszélni a párisi és lyoni nyom- dász-sztrájkokról, de ami köze- lebb van hozzánk — az 1848-as magyarforradalomban többnyom- dászvertánuya van a szakszajtó- nak. A nyomdász Egyesület és a Szakszervezet 53 éves multra tekint vissza, a mai formájában. Ez nemcsak gazdasági és politi- kai szervezet volt, hanem a szak- mai tudás fejlesztésének szerve is. Mi itt a „Szabadság” nyomdá- ban büszkén mondhatjuk, hogy egész életünkben szervezett nyomdászok voltunk. A szervezett nyomdai munkások mindig jobb viszonyok között éltek, mert mint egységes „osztály” léptek fel és azokat, akik nem árszabályhű nyomdában dolgoztak, méltán ne- vezhették „suszteroknak”.

— Már sokat kérdeztem, de nem kíváncsiság ez, hanem Ol- vasóim óhajának teszek eleget, amikor megkérdem: Mennyi- ben felel meg a valóságnak, hogy a nyomdászok mind fiatalokba- hainak meg? Hiszen én látok itt 60 éves embereket és egészse- gesszínű fiatalembereket is.

— Igen, az ólom gőze valóban ártalmas, de korántsem annyira, mint ahogy azt „ott kint” hiszik. Ha az ember betartja az egész- ségi rendszabályokat, ez a ve- szély teljesen megszüntethető. Mértékletesen, józanul kell élni-ünk s akkor az ólom nem tá- madja meg a szervezetünket. Fia- taljaink különben is sportolnak, mint mi is annakidején, más kö- rülmények között is nőttek fel és a jövőjük pedig egészen más mint az öregek multja...

Megköszönjük a szíves felvi- látásokat és tanításokat, most bekopogunk

a gépterembe.

Itt mintha tágasabb lenne a helyiség. Nincsenek szűk utcák, hanem három nagy és több kis- sebb gép.

Jókor jöttem, éppen a négy új- ságoldalal munkálkodik a gép- mester. Egy vaskeretbe (a nyom- dászok tolvajnyelvén ez „ráma”) beszorítja (ez meg a kizárással ellentétben „bezarás”) a négy ol- dalt és becsúsztatják a gépbe. Határozottan láttam, hogy csúsz- tatják és mégis azt mondják, hogy „belövik”. Körüljáróm a gépmonstrumot. Látok rajta egy sereg hengert, asztalokat, zsinó- rokat és érdekes áttételű fogas- kerekeket.

Azt hittem, hogy a forma be- lövése után a gép azonnal on- tani fogja az újságot, de nem így történt. Még a gépmester dolgozott azon, hogy a betűk magasságbeli különbségeit a nyom- hengeren kiegyenlítse. Nézni nagyon egyszerű dolog ezt, de olyankor csinálni, mikor minden perc drága az áramszolgáltatás miatt, bizony biztos kezét és jó szemet igényel ez a munka.

Rövid negyedóra múlva tompa zúgással megindult a gép. A henger- eken halk sivergással dörzso- lódott a festék, a nyomóforma halk dübörgéssel megmozdult és a fent berakott papír a szalagoc- kon, mint egyszóval megnyomott

újság került ki a gépből. Fenn a gép tetején két munkásné betette a gépbe a papírt, ott a nyomó- henger fogói megragadják, a henger elfordul és fordulás közben érintkezik a festékes lapformával. A forma egy szinén futó, úgyne- vezett „kocsin” van.

— Ez egy kéttüres gyorsajtó — mondja a gépmester. — Min- den ide-oda mozgásnál kétszer nyom, ezzel válik azután lehetővé az a gyorsaság, amellyel a mai áramszűkös időben is kinyom- hassuk az újságot nagy példány- számát.

Órákig szeretném és tudnám nézni ennek a nagy gépnek a munkáját. Minden mozdulata, min- den fordulata olyan precíz és minden excenter úgy működik, hogy arról az embernek rögtön a jövőbeli társadalmi munka, a kooperáció, az együttműködés jut eszünkbe, mint annyi más dolog- nál itt a nyomdában.

A gépteremben jobban körül- nézve, találtam egy vágógépet, amely beillenék egy nyaktőlönak. A pontosan beállított és lezori- tott papírt egy fogaskerekekben mozgó kés vágja el egy pillanat alatt, mint egy borotva. (Itt sem szeretnék egy baleset szenvedés- részese lenni!)

Színes borítékot nyomtak egy kis, lábbal hajtott „tégelyes” saj- tón. Az apróbb minnkák gépe ez. Számlák, névjegyek, röplapok ké- szülnek itt. Igen nehéz munka lehet — főleg nőknék — ezeket a kicsiny, de mégis nehéz gépe- ket órászámra lábbal hajtani.

— Nem ártalmasak ezek a gé-pek és ez a munkamód a mun- kásnók egészségére? — kérde- zem.

— Bizony, megležitosten fás- rasztó munka ez! Azonban, ha vége lesz a háborúnak és meg- indul a gépgyártás, kikerülnek innen ezek a régi gépek és mó- torral hajtott automata sajtók ker- ülnek helyükre. Addig dolgozunk rajtuk, mert munkánkra nagy szükség van és a Jövőért vége- zük fárasztó munkánkat...

Egyszerű szavakkal fejezte ki ez a munkásné azt a komoly mun- kát, amelyet az egész nyomdá- ban láttam: a jövőért való mun- kát, még fokozottabb mértékben mint azelőtt és nehezebb körülmények között. Bárcsak mindenki, a társadalom minden egyes tagja ilyen tudatosan járulna hozzá az épbéhez, mint itt a szedők, gép- mesterék és munkásnók.

Hisszük, hogy nem lesz hiába- való a nyomdászok és a többi ipari munkás küzdélme és mun- kája, hiszen a kezembelen lévő Népujság már új idők szellemét, a munkások becsületét hirdeti és a vele dolgozó emberek meg is érdemlik ezt!

Mentor.

Megalakult a Magyar Újságírók Szövetsége

Debrecen. Megalakult a Magyar Újságírók Szövetsége. Ez az Újságírók Szövetsége elnökül Szakascs Arpádot választották meg, aki a Népszava szerkesztője volt.

— A makói Gazdákönk Ünse- gélyző Egyesülete értesíti tagjait, hogy hivatalos órát az egyesület Hunyadi-utca 10 szám alatti helyi- ségében újból minden hétfőn, szerdán és pénteken 9 órától 1 óráig tartja.

HIREK

A SZÉP HŰSVÉT

Odúkat és kriptákat pattant
S bús árkokig leér a szava:
Ilyen a Hűsvét szent tavasza
S ilyen marad.

Miért tudjon ő az emberről,
Mikor kinn, a tavaszban
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül?

Oh Tavasz, óh Hűsvét,
Emberek ősi biztatója,
Csak azt szórj szét köztünk:
Állandó a tavaszi óra
S ilyen marad.

Krisztus támad és eszmél,
Odúkat és kriptákat pattant
Van-e gyönyörűbb ennél?

ADY ENDRE

MI VAN MA? 1945 április 1.
vasárnap. Róm. kat.: Hűsvét vasárnap.
Prot.: Hűsvét vasárnap. Nap-
kelte 5 óra 41 p., nyugta 18 óra 28
p. Holdkelte 22 óra 00 p., nyugta 7
óra 18 p.

Lapunk legközelebbi száma a hűsvéti ünnepek után, szerdán reggel jelenik meg.

Tisztelettel értesítjük mélyen tisztelt Olvasóinkat, hogy a papir és nyomdaköltség nagy áremelkedése miatt kénytelenek vagyunk lapunk árát felemleni. A hétköznapi lap ára 50 fillér, a vasárnapi ára 80 fillér lesz.

— **Esküvő.** Fűrge Marika és Prelics Sándor folyó hó 2-án, déli 12 órakor tartják esküvőjüket a belvárosi római katolikus templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Hérváltoztatás.** Dr. Kettner Kálmán szeged-csanádi vasúti titkár családi nevét a belügyminiszter „Korányi“-ra változtatta át.

— **Eljegyzés.** Nagy Erzsébet és Fűrge István ma tartják eljegyzésüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A hűsvéti istentiszteletek a reformátusoknak.** Belvárosban Hűsvét elsőnapján: Délelőtt fél 10-kor Istentisztelet a templomban. Igét hirdeti Szirbik Sándor, Úrvasorai ágendát mond Dr. vítéz Bánáthy Péter. Délelőtt fél 10-kor Istentisztelet a tanácsteremben. Igét hirdeti Kenyeres Lajos. Délután 2 órakor Istentisztelet a templomban. Igét hirdeti Kenyeres Lajos. Hűsvét másnapján, hétfőn. Délelőtt fél 10-kor. Istentisztelet a templomban. Igét hirdeti Dr. vítéz Bánáthy Péter, Úrvasorai ágendát mond Szirbik Sándor. Délután 2 órakor Istentisztelet a templomban. Igét hirdeti Szirbik Sándor. A Szegényházban Hűsvét másnapján délután 2 órakor Úrvasorát oszt Kenyeres Lajos.

— **Adomány a hadikórháznak.** Özv. Raffai István, Berzsényi-ú lakos a makói hadifogoly kórház javára 700 pengőt adományozott.

— **Orvosi hír.** Dr. Nagy Pál főorvos, tüdőgyógyász, szakrendeléseit magánbetegek részére megkezdte. Rendel: hétfő, szerda, péntek délután 5-7-ig. Makó, Béke-u. 7.

— **Adomány.** Munkácsy Mihály biztosi titkár 50 pengőt fizetett be kiadói hivatalunkban a Szegénygondozó részére.

— **Iskolai hír.** A Deák Ferenc-utcai népiskolában a tanítás április 4-én, reggel 8 órakor kezdődik az összes osztályokban.

— **A kórház köszönete a DISZ-nek.** A hadifogolykórház vezetősége köszönetet mond a Magyar De-

mokratikus Ifjúsági Szövetségnek azokért az adományokért, melyet a kórház részére gyűjtött az ifjúság.

— **A Közltségelők Szabad Szakszervezete** folyó hó 3-án, délután fél 5 órakor az Otthon helyiségében (Dr. Szirmai-féle ház) taggyűlést tart. A tárgy fontosságára kérjük a tagok teljességére megjelenését. Vezetőség.

— **Térzene a Horthy-parkban.** A makói cigányzenészek Hűsvét első napján délután 2 órától 6-ig a Horthy-parkban térszenét adnak.

— **R. KIE társasdépután.** Folyó hó 2-án, Hűsvét másnapján délután 3 órai kezdettel a ref. nagykiskola földszinti termében hűsvéti társasdéputánt rendez a ref. KIE és a ref. láánykör, melyre minden kelemesen szórakozni óhajto leányt és fiút szeretettel hívunk meg a KIE ifjak és a leánykőri tagok. Belépődíj nincs.

— **Felhívás.** Felhívjuk az összes vas és fémpipari munkásokat és gépészeket, tekintet nélkül arra, hogy már más szakcsoportban megvannak-e szervezve vagy sem, hogy a makói vas és fémmunkások szakcsoportjába saját érdekében haladéktalanul belépjenek és álljanak. Hivatalos órák vasárnap délelőtt 10 - 12-ig. Vezetőség.

— **Bál.** Hűsvét vasárnapján este 7-től reggel 4-ig a Munkásokonban termben bálát rendez a Szakszervezet és a MaDISZ. Belépődíj 4 P. A tánc kedvelő ifjúságot szeretettel várja a rendezőség.

— **MaDISZ** taggyűlést tart vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel székházában, melyre minden tagot elvár a vezetőség. Pontos megjelenést kérünk. MaDISZ.

— **Gyógyszertári szolgálat.** Ezen a héten az éjszakai gyógyszerári szolgálatot az Apaffy-utcai patika látja el.

— **Hűsypári munkások alakuló ülése.** A hűsypári munkások a Munkásokonban vasárnap délelőtt 9 órakor alakuló ülést tartanak, melyre minden hűsypári munkást meghív a Vezetőség.

— **Udvarost keres a hadikórház.** A makói magyar hadifogoly kórház udvarost keres, lehet idősebb ember is. Aki az állást elvetheti öhajítja, jelentkezzen a város háza a gazdasági hivatalban.

— **Vedreket kér a hadifogolykórház.** A DEMKE-ben lévő hadifogolykórháznak egészségügyi szempontból sürgősen vedrekre van szüksége. A kórház gondnoki hivatala ezúton kéri fel a város lakosságát, hogy akiknek valamelyes nélkülözhető vedrük van, azt a kórház gondnoki hivatalánál adják le. A kórház szükséglete minimálisan 15-20 vödör lenne.

MAKÓI NÉPBANK átköltözött a régi üzlethelyiségébe. Pénztári órákat tart reggel 9-11-ig.

Ki tud róla?

Galambos Mihályt és családját keressék, akik 1943-ban Péttürdön, Veszprém megyében tartózkodtak. Aki tud róla, sziveskedjék értesíteni aggódo szüleit. Szilágyi Annuska községéhez Nagyjak, Csanád megye. 844

KERESEM FIUNKÁT, Gruber András, aki 1944. aug. 30-án Akasztatóra börtöni munkára bevont, ill. kórházba utatja róla hírt. Sebesülése után ócsára vitték, innét kórházba társával, Bíró Istvánnal és Erdei Sámuellel együtt. Aki tud róla, értesítse Gruber Istvánt, Kossuth-u. 64. szám. 1348

BATYAMAT KERESEM, ifj. Mányai János örvetelőt, aki 1944. május 20-án Battonyáról a 31. hv. zlj. törzssel ment ki Ukrajnába. Tábori száma C-970. volt. Aki tud róla valamilyen hírt, értesítse öccsét: Mányai Józsefet Battonyán, III. ker. 63. szám. 1493

Körem azt az asszonytársamat, ki a fogságból levelet hozott Iliamtot, Tóth Ernőtot, címe 16/2 távbeszélő szakasz s azt özv. Tóth Ferencné névre Hódmezővásárhelyre küldte, kérem jelentkezzen Vaskapu-u. 34, vagy Hosszu-u. 6. 1502

Főrrjemet keresem. Ifj. Dékány Antal a szegedi 5-ik bírádo zászóááljhoz vonult be, Utóljára október 2-án írt Pécsről a 150/2 postafiók számról. Aki tud róla, értesítse aggódo nejét vagy szüleit Makó, Batthyány-u. 41/a. 1522

Gergely István Jánost keresik szülei, felesége kisgyermekével, **Gergely Péter Pált** szülei. Drága gyermekeink, nagyon aggódounk érteket, tudassátok velünk, merre vagytok. Mi hála Istennek mindnyájan jól vagyunk, csak ti hiányoztok közülünk. Ha valaki tud róluk, sziveskedjen értesíteni aggódo szüleit és feleségét. Gergely István János szeptemberben vonult be csapattestéhez Békéscsabára. Gergely Péter Pál negyedik éve standbell idejét töltötte a keskeméti V. g. h. k. tar. ütőgnél. Cím: Gr. Apponyi Albert-u. 38. szám. 1523

KERESEM FERJEMET, Vörös Istvánt, aki augusztus 1-én Hódmezővásárhelyről a frontra indult, M-314 tábori számmal. Ha valaki tud róla, aggódo felesége kéri, mielőbb értesítse, Vörös István, Palizs-u. 5. sz. Költségét megtérítem. 1548

FELKEREM azt az illetőt, aki Gősbőliss férjével, Radovics Jánossal beszélte, 3636-ón el ismét hozzánk, vagy a címét közzölje. Fărădságát megtérítem. Sovány-utca 6. 1551

Bunyevázó János tart. honvéd férjemet keresem, aki 1944 január 27-én vonult be Hódmezővásárhelyre a 39. gyalogezred tartalék századához és aztán Szenttamás községben (Bácska) teljesített katonai szolgálatot. Utóljára 1944 szeptember közepén írt, azóta nyoma veszett. Kérek mindenkit, aki bármit is tud róla, értesítsen engem, aggódo feleségét és két kisgyermekét. Postaköltségét szívesen megtérítem. Címem: Magyarcsanak, 561. házaszám. 1585

KERESEM A TESTVÉREMET, Katona Mihályt honvéd, 1920-ban született, T. 257/14 sz. 21-es tábori tűzér, 1942. jún. 30-án Losoncól ment oroszországba. Aki tud róla, legyen szíves értesíteni, költségeit megtérítem. Katona István Makó, Pusztá 30. 1579

KERESEM a hiamat, Török Antal honvédet, aki 1913-ban született, tábori posta száma V. 702. volt. Kiskunfélegyházáról Lengyelországba, Varsóba ment és 1944 augusztus 28-án írt utóljára levelet. Aki tud róla, legyen szíves értesíteni édesanyját, özv. Török Józsefnt, Alma-u. 20. Költségét megtérítem. 1580

1944. aug. 31-én rukkoltak be a levante csapatnál Akasztatóra munkaszolgálatra s novemberben Monornán esték orosz fogságba: Jók Vilmos, Jók Sándor, Bárdos Ferenc, Jenel Péter, Búza János, Horváth István, Báló János, Bakos Imre, Bihari József és Géra Imre. Ha valamit tudnak jófiúk, legyek szivesek tudatni. Jók János Belső-Járandó 85/1, vagy Makó, Kiscsillag-u. 8. szám. 1587

KI TUD RÓLA? Kriska Pál honvéd Munkárályon (Zala megye) volt. 9/1. zlj. törzsszel, október 20-án írt utóljára. Ha valaki tud róla, sziveskedjék értesíteni, a költséget megtérítem. Bódi Ilona Pütváros, Szélső sor 254. szám. 1593

BAJUSZ ISTVÁN szept. 26-án írt utóljára Örkénytáborból, a mentelepél volt. Bajusz Sándor augusztus 31-én vonult be Hódmezővásárhelyre. munkásszámához, Szekszárdon látta utóljára. Bajusz Antal szeptember 23-án ment el levantelel, Zircen látta decemberben. Kérem azokat a hazatérteket, akik tudnak róluk, értesítsék aggódo szüleit. Bajusz Sándor Főledek, 116. szám. Költségüket szívesen fizetem és bálás leszék írántuk. 1595

Férjemet keresem. Miksi József szept. 22-én Szegedre vonult be az 55. utász-zászóáljhoz. Nagyon kérem aki tud róla, értesítse feleségét: Miksi Józsefnt Makó, Klapka-u. 7. szám. 1621

Főrrjemet keresem, Gruber Györgyöt, aki Hódmezővásárhelyre vonult be és októ. 18-án Nagykirályban volt. Aki tud róla, értesítse aggódo feleségét Makó, Járandó 20/4. 1640

Ki tud vologányomról, Müller Andrást karp. szkv-rol? T. sz. L-804 volt. Nagyon kérem azt, aki tud róla, értesítsen. Papp Julia, Kálvin-u. 32. 1641

Makó megyei város polgármesterétől.

4586-1945.

Tárgy: A baromfiárak újbóli megállapítása.

Hirdetés

Csanád-Arad és Torontál k. e. e. vármegyék Közellátási Kormánybiztos a 94/1945. K. számú rendeletével Makó város területén a baromfiárakat a következőképen szabályozta:

1 kg	hízott liba	és kacsa	7:50 P
1 "	"	"	6:50 P
1 "	"	pulyka	7:00 P
1 "	"	gyöngyös	6:80 P
1 "	"	tyúk	6:50 P
1 "	"	csirke	6:80 P
1 "	"	tojás	10:00 P

Ugyanezen baromfiak vágott és tisztított állapotban bárel kg-ként 1 pengővel magasabb árban, míg bél nélkül további 7 %-os felár felszámításával hozhatók forgalomba.

Makó, 1945. március 29.

Dr. SZÜCS ZOLTÁN
polgármester h.

1626

VALASZTOTT MALACOK eladó cserbék kerékpárért. Ért. özv. Jenel Ferencné Tanya 72. a Királyhegyesi-út mentén. 10. km-nél. 1571

EGY IDŐS PARIPALÓ ELADÓ. Mikócsa-utca 16. 1572

A RAKOSI-UT MELLETTI csiécsüllőben, Póder Sándor szomszédosságban 1 járandó bárnai termény alá kiadó. Ért. Bajza-u. 60. szám. 1578

10 KAT. HOLD tanyaföld bárnai termény alá kiadó. 60 mázas takarmányrépa eladó. Ért. Kossuth-u. 58. 1583

IGASI UT MENTÉN, 7. km-nél fekvő 7 köbös föld hagyma vagy kukorica alá kiadó Árpád-u. 1. sz. alatt, özv. Vajda János Ferencnél. 1600

ELADÓ egy nagy basis dísznö. pár nap múlva flak. Sirkert-u. 37. 1607

SZARITÓKESZÜLETEK vennék készpénzért vagy élelmiszerért cserébe. Ajánlatokat Elő Szegedi Konzervgyárgépt. Szeged, Felsőfőszület, 12 címre kérék. 1533

KIADÓ egy járandó Mikócsában az e16 km-nél, valamint két köbös föld a palotát út mentén, az utásházal szemben, bárnai termény alá. Ért. Kossuth-u. 39. 1534

Az összmunkások vezetősége, a Petöfi Dalkör és az összmunkások fúvós-zenekara április 1-én, hűsvét első napján este 7 órától reggel 4 óráig a Hagymaházban

hangversenyt rendez,

tánccal egybekötve. Belépődíj személyenként 4 pengő. Jegy elővételben a Munkásokonban, a dalkör tagjainál és a Kommunista Pártnál. Külön műsor nem lesz kiadva. Vezetőség

Gyászjelentés.

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férj, édesapa, nagypapa és rokon

Gera Mihály

e hó 30-án rövid, súlyos szenvedés után életének 80-ik évében elhunyt.
Temetése április 10-én d. u. 4 óra-kor a ret. egyház szertartása szerint könyörgéssel, a rom. kat. ravatalozó-ból, ugyanabba a temetőbe.
Makó, 1945. március 31.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, akik felejtethetlen jó férj, édesapa és rokon

Mészáros Péter

e hó 29-én történt temetésén megjelentek és eljárva virágot helyeztek, nagy fájdalmunkon részvételükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket. Ugyancsak ezúton fejezzék ki hálás köszönetünket Lakos Endre főtisztelendő és Kiss Ernő kántor úrnak.

A gyászoló család.

Nagyi Dizsebetegszék.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik a felejtethető jó férj, szeretett jó édesapa, nagypapa, testvér és rokon

Bernáth Sándor

temetésén megjelentek s ezáltal is nagy fájdalmunkon enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

HASZNÁLT MÁZSÁJ, mázasáruktól veszek és javítok. Egy lütt tanulónak felveszek. Apjuk lakatos és mérlegkészítő, Megyeház-u. 13. 1005

Mindonfő szárnyast, hízott libát, hízott kacsaít állandón veszek. Petó Lajos élelmiszerüzlet, Makó. 1157

Kiss úszortár Főtér, vesz, cserélt, elad ruháneműt, bútor, háziartási cikkek, kerékpárt, gumit, varrógépet, írógépet, egész szababereandósít. 1262
JÓ KARBAN lévő deszkakunyhó eladó. Aulich-u. 6. 1389

Kiadó Makón, a mikócsai dűlőben 1 járandó Kovács Antal szomszédságában esetleg több évre is, vagy felibe. Ezt özv. Gy. Varga Jánoséval Kis-zombor, Torontál-u. 15. 1392

Fehérvári dűlőben, Vajda Imre szomszédságában 6 köblös föld kukoricatermes alá, harmadéva kiadó. Harmadérez bőrbeadó. Bathhány-utca 24. szám. 1383

Új, békében női szőruhelát eukórt elcserelek. (Cím a kiadóban.) 1380

CSÓKÁSON 26 kat. hold föld tanyával, takarmánnyal, Igáson 12 kat. hold föld felibe kiadó. Ért. Desseffy-tér 4. 1397

NEGYEDEST KERESÉK 40 kat. hold földre. Ugyanott trágya van eladó. Ért. soradán és pénteken, Desseffy-tér 4. 1398

Fajliszta mangalicá kanna lehet párosítván Királyhegyesi-u. 24. 1438

Kiadó föld. Királyhegyes közelében, özv. Burunkai Józsefnek a tanyájától a belső dűlőben, Sipós István szomszédságában 8 és fél kat. hold föld boldanként is kiadó. Ért. Makón. Kálvín-ér 1. szám. 1460

Ősokáson, Bartha István földjéből 4 kat. hold eladó. Ért. Nagyszilág-u. 33. sz. 1477

Kiadó föld. A mezőhegyesi út mellett 3 és fél kat. hold föld kiadó. Ért. Ráday-utca 2. sz. 1478

60 mázsa takarmányecské a várososhoz 1 km-re eladó. Ért. Szerencsen-utca 4. 1402

Juhász-féle volt borbélyüzletet átvettem és ott továbbra is rendes kiszolgálást végzek. Szíves párfogást kér (Görse Márton borbély, Bathhány-utca 8. szám. 1494

Fonóanyagokat felvesz Berghauerne vászletet, Bérpálota. 1499

Vetőmög burgonya van eladó Zrínyi-u. 30. 1501

1. p. horsz vagy Hűszenát veszek. Tokaji. (Berghauer vászlet, Bérpálota.) 1503

Kiadó föld, Papháti iskolától 1 kishold. Gazdaságban jó Mihály szomszédságában 1 kishold hagyása alá kiadó. Ért. lehet Vigh Istvánnal, Hosszu-utca 13. szám. 1504

Felhívás. A Tömpösi Hegyezsádosz kertjében a ehalóállás miatt gazdaságváltást, gazdaságátváltást és cseréjét szeretnék tenni április 1-én délután 2 órákor a város-háza udvarán, melyre az érdekelteket ezúton hívja meg. 1511

Kiadó a mezőhegyesi útfélen, a Rákosi szövetkezet közelében 7 kat. hold föld felesbe. Ért. özv. Geránéval Toldi-utca 50. 1525

Űrműben 16 kishold s Földek alatt a köves út közelében 3 kishold bármilyen kiadó. Érdeklődni lehet Makó, Béke-u. 5. 1528

AZONNALI BELEPÉSSEL tanyáshörést keresek vagy egy magános embert. Közé János, Deák Ferenc-u. 20. 1573

Hapatóban a Görbe Mihály féle földből 18 kishold gabona alá kiadó. Ért. Váradi-u. 39. 1535

Egy kat. hold föld feleslegyma termelésre kiadó. Belső való dughagyomány adok. Ért. Bécsi-utca 55. sz. alatt Igaz Józsffel. 1538

KIADÓ FÖLDEK Rákoston, Igáson és az Ugárbán hagyása vagy bármilyen alá. Ért. Br. Erdélyi-u. 5/a. 1539

Eladó 30 mázsa takarmányecské 5 pengő mázsájá Gr. Pálfiy-u. 25. 1541

Tanyáshörést keresek. Értekezni Hunyadi-u. 21. 1544

A TEHÉNÁJÁRSI BIRTOKOSSÁG vezetője felhívja azon egyénekre, kiknek 1914. ében tehénük járt ki a csordából, akár saját, akár bérelt járásra és a kártalanítási összeget felvették és még nem fizették be a húspóti egységét, járásnám 28 pengőt, utólagra figyelmezteti a vezetőszék őket, hogy minden pénteki napon tartandó hivatalos órák alatt Br. Erdélyi-u. 6. sz. alatt fizessék be, mert az önként végrehajtás útján lesz behajtatva, mely esetben költséget van maga után. Makó, 1945. március 23. **Oláh Antal** elnök. Bal gh János jegyző. 1518

Megvételre keresek egy, esetleg két pár cipő alá való új parafa talpat. (Cím a kiadóban.) 1552

Keresztezett bergshírel kanna lehet párosítani Szegfű-u. 59. sz. Ugyanott takarmányecské van eladó. 1556

ELADÓ heremag, csutka, polyva, cókia. Palkányi-társa vállalkozó embert keres. Barány-u. 11. 1557

SZŐBA-KONYHAS LAKAST KERESÉK, ahol jószágot lehet tartani. Lehet magán-ház. Cím a kiadóban. 1558

KIADÓ a rákosi útmontán egy tanya. Ért. Vízahányó Imre, Ugár 102. 1589

VESZÉK búgy, kóris, oper és akáfa derleket. Nagy Mihály kádármeister, Kossuth-utca 4. 1561

A PALOTAI UT mentén, bőves út mellett, közel a várososhoz, 4 kat. hold földben gyökér és répa feles felszedésre átadó és ugyanaz a föld haszonbérbe kiadó. Ért. Jókai-u. 1/b. 1562

EGY MORZSOLÓ eladó Attila-u. 23. sz. alatt. Ugyanott valódi cukorkéka kapható. 1564

TAKARMANY SÁRGA EKÉKA, cukorkárepa melléskészítésre Mező-u. 6. sz. alatt kapható. 1590

ELCSERELNEM flas kocsmát ráfizetéssel hasas úszóért vagy tőhőért. Hosszu-utca 37. 1567

KUKORICÁERT cserébe adnak árpát-éket vagy talpbót. Ért. vasárnap délután 4 óráig. Sirkert-u. 8. 1568

8 kishold föld harmadosa, hagyása alá kiadó Kis-zomborban. Magotadok. Kis-zombor, Pörgeányi-u. 45. Kökai Pálné. 1574

Tanyáshörést keresek azonnali helyezésre, jó feltételek mellett. Siket Béla, Eötvös-u. 19. 1575

Bogárvászon 20 kat. hold **Űrműben** 3 kishold, a **kendőföldök** alatt 4 és fél kat. hold föld feles, vagy haszonbérbe kiadó. Meghívva: Gró b János ingatlanközvetítő, a város-háza mellett. 1581

Gazdasági esetéket keresek tanyára. Lehet idősebb ember vagy 14 éves fia. Ugyanott egy 2 éves esőderősök és egy erős igáskocsi eladó. Ért. Széll Sándorral, hatrongsyó tanya 149. sz. 1582

A szorgonyi Baló-féle föld (a bajó-házi szemben) 13 sz. parcellákban is kiadó. Érdeklődni lehet Fazekas Keresztés, Ady Endre-u. 1. 1584

A palotai úton az 5. km-nél 1 köblös föld kukoricának, esetleg felibe kiadó. Ért. Orszáán-u. 7. 1586

Vannék egy jó állapotban lévő dupla kerékpár. Br. Erdélyi-u. 25. 1588

Dorika-dűlőben 8 kishold föld feles krumpinak kiadó. Ért. Gróf Ap-ponyi Albert-u. 25. 1591

Új himzett agyémű 4 nagy, 2 kicsi és 2 peplan eladó Jókai-u. 22. 1592

KÖNNYŰ IGÁS KOCsIT keresek megvételre. Cím: Kínosi-u. 8. 1594

Eladó egy újban javított könnyű kocsi és egy hasas tőhőn Kölesey-utca 3. szám. 1595

KOSSUTH-U. 36. szám alatt gyümölcs-
lák és rózsafák kaphatók. 1590

Heremag van eladó Bajza-u. 27. sz. alatt. Ért. esti és a reggeli órákban lehet. 1603

Takarmányecské, széna, homokiszap eladó. Könnyű kocsi keresek megvételre. Ért. Wekerle-u. 65. 1604

BENTHÁZI vagy bétrő MINDENEST keresek. Jelentkezni a délfelelőti országban Lanovics László-utca 8. 1606

ELCSERELNEM jármű üszőborjamat flas vagy hasas tőhőért ráfizetéssel. Szegfü-utca 67. 1608

INGYEN LAKAST ADOK teljes ellátással magános, független nőnek, két személyi tisztántartásért. Ugyanott 50 kg. kokson, fűom szemet elcserelek árpáért. Luther-utca 15. 1609

ÉRTESÍTEM a tisztelt közönséget, hogy keresztezett kanna lehet fedeztetni Oso-konut-utca 3. sz. alatt. 1610

EGY KAT. HOLD rákosi ugár kiadó. Ért. Kárvária-utca 16. 1611

DALON KIADÓ föld felesbe vagy haszonbérbe. Ért. Kárvária-utca 14. 1613

KIADÓ 6 kat. hold föld a palotai úton. 10. km-nél, Bartal-féle föld. Ért. Kádlec-űveges. 1614

FELESBE KIADÓ 4 kat. hold föld a békésúti kis- és nagykör között, Pánczel Ilcs szomszédságában. Ért. Jókai-utca 5. szám alatt. 1915

HERE- VAGY FUSZENÁERT egyjűfónal-
lat vagy kötőt árít adok. Berghauerne
vaskereskedés, Bérpálota. 1616

ÉRTEHTEHETRAGYA van eladó. Szal-
máért is elcserelehető. Kárvá-u. 10. 1617

Feloszó kiadó 3 köblös föld, 6 kishold herével a habótól ugárbán, Pánczel Lajos mellett. Kölesey-utca 17. sz. alatt. 1618

Takarmányecské nagyobb mennyiségben eladó Toldi-u. 85. sz. Olasz Pálné. 1622

Üszőborjút veszek, esetleg hasas kocát adok cserébe, megogyezés szerint. Ért. Vertán Endre-u. 23. 1623

Egy kat. hold föld feleslegyma termelésre kiadó. Bevalóval dughagyomány adok. Egy hold gyökér a város alatt földjében eladó, vagy felibe esetleg pénzért is elcserelehető. Ért. Bécsi-u. 95. sz. alatt Igaz Józsffel. 1624

Csőzofogadás. Az erőseji hegyszomszédság április 2-án, hűsvét másnapján csőzofogadást tart. Felkérem azoknak, akik a csőzofogadást vállalni akarják, valamint bérletársaimat pontos megjelenésre. 01 h isyván, meggyebizott. 1628

Pusztán 20 kat. hold legelő és kaszáló a Montágy határ mellett kiadó. Ért. Hunyadi-u. 11. 1631

Kiadó föld. Hatrongsyón, a békésúti-
űtfélen a 4. km-nél, Keréss Péter és
Molnár János szomszédságában 3 kat.
hold föld kukorica alá kiadó. Ért. Ál-
ndá-u. 67. 1632

Eladó egy héthónapos sülő Kmetty-
utca 11. 1633

Eladó egy tizenöt hónapos mangalicá-
ka szentes Gróf Vay-u. 14. 1634

Használt bútor veszek. Petó
Sándor, Mezőu. 11. 1635

50 drb ottoft meggy- és kajszin-
tő átadó. Felesbe adok dinnye, burgonya, zab, árpát és tengeri vetőre-
föld vetőmaggal. Szt. Géllert u. 5. 1636

Földleper palánták kiváló minőségben beszerezhetőek — 100 darab 10 pengőért — a Gyümölcsészeti Egyesület telephelyén. (Völt Megyekert, Attila-u. végén.) 1636

Készvászás (vagy egyszerűen verandás) lakást konyhával vagy használatlalt, esetleg laborozva keresek. Szükség szerint textilanyagokkal is bizetek. Közzétve a díjazom. Értésítést Takács Lajos szövőedőbe, Desseffy-tér 7. sz. kerek. 1637

Kiadó két járandó felibe kukoricának a földeski úton, a 7. km-nél, Nagy Imre földjében. Ért. Kálvín-u. 44. 1638

2-2 drb lepédő, dennaházat, dannaházat és tarkabrozsz eladó Nagy Lajos-tér 13. 1639

10 hold föld árpa, vagy tengeri alá feles haszonbérbe kisebb részletekben is kiadó. Ért. Palotai-utca a 3. km-nél, Tamás-tanya. 1643

Méltányos árakért kiadó a makói pusztán, a közös járás mellett lévő 20 kat. hold szántó és 45 kat. hold legetőföld. Veresheben 50-60 g takarmányrépa eladó. Ért. Kossuth-utca 21. 1644

Gacsibában 5 köblös föld kukorica alá felebe kiadó. Ért. Kálvín-u. 32. sz. Papp Sándoréval. 1642

ELADÓ egy 3 éves fias tehén, vagy ideit elcserelehető Aradi-u. 36. fűszerüzlet. 1645

VENNÉK NEVELÉSRE pár darab kis borjút. Nagyszilág-u. 40. szám. 1646

IGASON Török Elek és Boros szomszédságában lévő 4 és fél kat. hold föld felibe vagy haszonbérbe kiadó. Értekezni Bartal Ferenc, Árpád-u. 7. sz. 1647

4 HOLD FÖLD FELSZÁNTÁSÁRT egy hold jól beültetett herét adnék nyári használatra a város alatt, egyezség szerint. Elcserelehető vagy bérbe is kiadható 10 holdat tanyával. Ért. Szt. István-tér 13. Szűcsék. 1648

MALACOT adok jókarban lévő békésúti cserében. Andrásy-u. 7. szám. 1649

TANYÁSBEREST vagy negyedelet keresek. Értekezni Kálvín-utca 8. Ugyanott istállórúga eladó. 1650

EGY MINDENES leány felvételük Szt. János-tér 12. sz. 1651

EGY KITÜNŐ állapotban lévő férfi kerékpár jó gumikkal eladó Czuczor-utca 27. szám. 1652

HARMADOST KERESÉK a deszkai tanyára vagy idősebb embert hónapokn a jószágokhoz. Értekezni Hajdu István, Szt. Gellért-utca 14. szám. 1656

Elcserelelnék egy süllősésztes prima vöröregépet egy prima nő kerékpárért. Földek, Ho-szu-u. 664. 1957

Lovát adnék közös munka elcsereleléseért. Ért. Gyöngy-u. 39. 1658

Kiadó föld. A hatrongsyósi iskola mellett 4 kth. kukorica alá haszonbérbe, vagy felibe kiadó. Ért. Makó, Petőfi-u. 6. 1659

Kiadó föld. Az igási út mellett, az első alacsony körül 1 és fél kth. föld feles kukoricának kiadó. Ért. Kögyö-űtca 15. 1660

Mezőhegyesi útfélen, Szabó Dezso szomszédságában 13 és fél kat. hold föld hagyása, vagy bármilyen felibe is kiadó. Ért. Deák Ferenc-utca 38. szám. 1661

Hagyamaföld kiadó részcserevételre a lelei úton, a 8. km-nél. Ért. ugyanott. 1662

Két köblös jó gyökér az Ugárbán felibe felszedésre átadó. — Ért. Justh Gyula-u. 50. 1664

4 kat. hold föld a Bogárvászon haszonbérbe kiadó. Ért. Kádán-u. 92. 1665

Elkőborolt egy kím drótszőrű foxi, félén világozó-barna follok vannak. Tanyá téren nagyon kéri megvételét, hogy legén szíves neki hazahozni Vörösmarty-u. 2. sz. alá. 1666

Egy magános középhora, megbízható fozo minden keresletre. Értekelődni lehet Kossuth-u. 60-b. 1671

Egy szoba-konyhas lakást keresek két személy részére, esetleg takarítósért. Ért. Harmat-u. 16. 1675

1 kat. hold felugró föld a paptháti iskolagazdaság tanyája mellett hagyása alá haszonbérbe kiadó. Ért. Taipán-utca 7. 1667

Egy vörös tehén, 9 éves, eladó. B. Papp Antal, DűH tanya 463. 1668

Rákosi útmontán a Csörgöny kivül a 9. km-nél 9 kat. hold föld felesbe vagy haszonbérbe, kisebb parcellákban is kiadó. Ért. Barcsai-u. 18-b. 1669

Egy tanyásbörös vagy egy magános ember felvételük azonnalt. Kiss Józsé, Járandó 52. 1670

KIADÓ FÖLDEK. Az igási útfélen, a 7. kömeternél 15 kat. hold föld feles művelés alá kiadó, továbbá Bogárvászon, 793. szám alatt 65 kat. hold föld akár feles, akár negyede művelésre. Ért. Tanya 793. szám, Hejja Péter tulajdonos. 1672

KERESÜNK MEGVÉTELRE egy jókarban lévő parheltet. Szent Anna-u. 31. 1673

ELADÓK: 4 ruhazekrény, egy ebédőtkredone asztalát és 6 székkel, 5 ágú, egy szűböt, 1 nagy metszett tűkő, 1 nagy polyva és egyéb ingóságok eladók. Szent Anna-u. 31. 1674

Felkérom azt az egyént, aki 26-án az árutaladást rakított feljeit fekete boly kendőmet elvitte, hozzá el Aradi-űtca 65. szám alá, hold illő jutalomban részesül. 1676

HALÓT vagy KOMBINÁLT SZŐBÁT és konyha bútor vennék. Címén; Petőfi-u. 7. szám. 1677

Felelős szerkesztő:
KISS IMRE

Felelős kiadó: SZABÓ JÁNOS

„Szabadság” nyomda, Makó,
Szegedi-űtca 1. szám.